

מחוק הפיקדון לחוק האריזות

מאי 2015

חוק הפיקדון

חוק הפיקדון על מיכלי משקה

התשנ"ט 1999

- חוק הפיקדון מבטא תפיסה של שמירת הניקיון ברשות הרבים
- 2010 – תיקון בחוק
 - קביעת אחריות ישירה של היצרנים
 - בוטל מעמדו בחוק של התאגיד המיחזור
 - הכנסת המיכלים הגדולים תחת החוק (2016)

עיקרי חוק הפיקדון

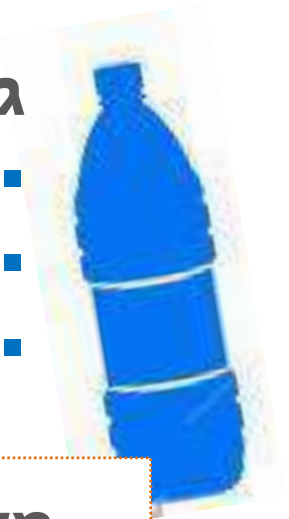
קטנים – עד 1.5 ליטר

- על מיכלי משקה קטנים מוטל פיקדון של 30 אג'
- פיקדון יוחזר לצרכן שיביא מיכלים אל נקודות האיסוף

גדולים - 1.5 ליטר ומעלה

- מיכלי משקה גדולים נאספים ללא פיקדון
- יעד איסוף שנתי 55% מהמשווק
- יעד מיחזור שנתי 90% מהנאסף

משנת 2016 איסוף נמוך מ 55% יביא להטלת פיקדון גם על מיכלי המשקה הגדולים

מודל חוק הפיקדון – תכנון

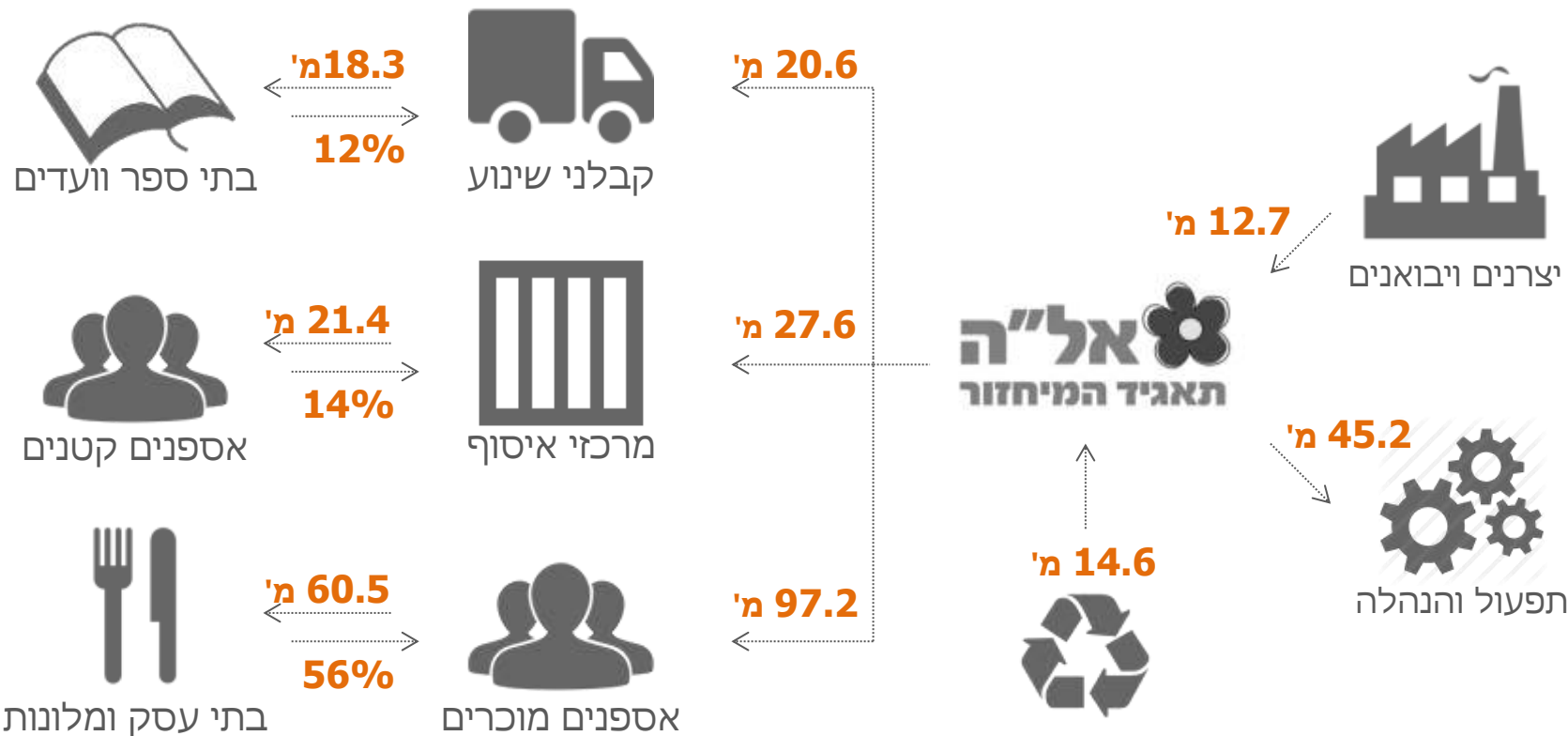
- קביעת ערך למיכל המשקה הריק יוצר תמריץ לאיסופו והחזרתו
- קשר ישיר בין הצרכן לקמעונאי

חוק הפיקדון בפועל

הצרכן משלם 100% פיקדון,
אך מקבל בחזרה רק 6.5%

אז להיכן הולכים 200 מ'ם שהצרכן משלם?

ניתוח יעילות חוק הפיקדון

הפן הלוגיסטי

- החזרת המיכלים אינה נגישה לציבור
- הערך הכספי של המיכלים שאינם מוחזרים, יצר ריבוי שחקנים לצורכי רווח

**רוב המיכלים נסחרים בתוך שוק
שאינו מוסדר ואינו מפוקח**

ניתוח יעילות חוק הפיקדון

הפן הכספי

- הציבור משלם 100% מהפיקדון בסך 230 מיליון ₪ בשנה + דמי טיפול של כ- 14 מיליון ₪
- המנגנונים השונים מקבלים מאל"ה החזר פיקדון ותוספת
- היצרן והיבואן מממנים מנגנון זה ומגלגלים את העלויות על הצרכנים

הפיקדון, שהיה אמור להוות תמריץ להחזרה עבור הצרכנים, הפך למטרה מרכזית בשוק פרוץ

ניתוח יעילות חוק הפיקדון

הפן הסביבתי

- סכום הפיקדון הינו שרירותי וקבוע, ללא התייחסות לסוג החומר, משקל ועלות המיחזור
- חוק הפיקדון מחמיץ את ההזדמנות לחינוך הציבור להשתתפות פעילה באיסוף

ההשתתפות הנמוכה של הצרכנים באיסוף מחזקת את מנגנוני השוליים, ומנגנוני השוליים מחזקים את אי השתתפות הציבור באיסוף

קביעת פיקדון על מיכלי משקה גדולים - תמונת מצב עתידית

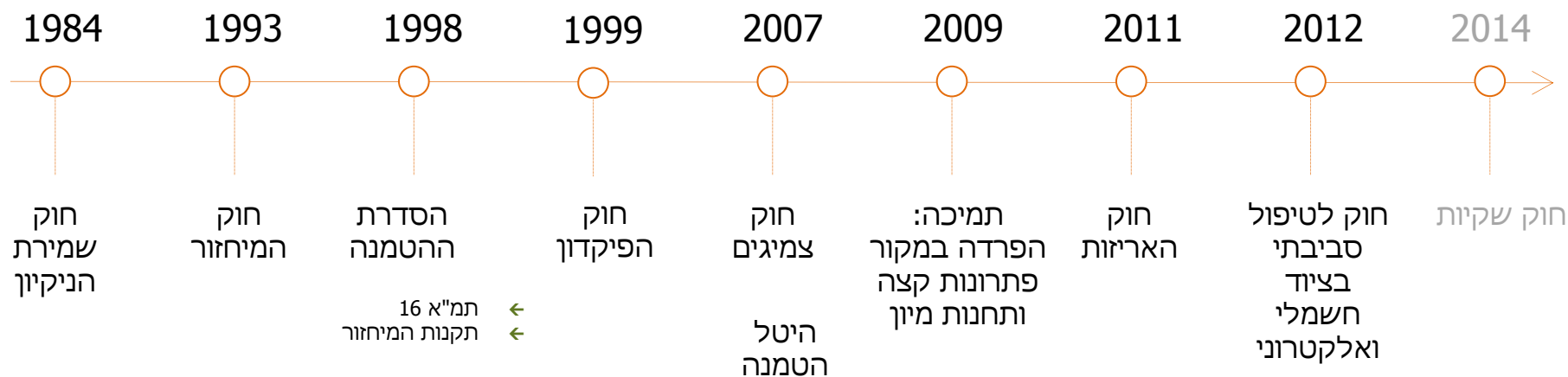
- הטלת עלות נוספת על הצרכנים בסך 213 מ' ₪ בשנה
- הטלת עול על הקמעונאים בהחזרת הפיקדון, קבלת המיכלים ואחסונם
- ביטול תשתיות האיסוף הקיימות ברשויות המקומיות (מיחזוריות)
- כפל מנגנון על המיכלים
 - "תחרות" על כל מיכל לצורך עמידה ביעדי המיחזור
 - יעדי מיחזור שונים בכל חוק
 - דיווח כפול על מיחזור
 - יצירת ערך כפול לכל מיכל
- חיזוק ותמרוץ מנגנוני האיסוף הלא מוסדרים
- יצירת התנגדות ציבורית גדולה

חוק האריזות

החוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א 2011

- דגש על מנגנון אחריות יצרן מורחבת
- חובת הפרדה במקור בכל משק בית ושיתוף כלל הציבור

מודל חוק האריזות

רשויות מקומיות – יישום
הסדר הפרדה, איסוף ופינוי

גוף מוכר – זרוע ביצועית

יצרנים - מימון ועמידה
ביעדי מיחזור

- הגוף המוכר ממומן ע"י היצרנים והיבואנים
- הגוף המוכר אחראי להתקשרות עם כל האחראים לפינוי הפסולת ולמימון הסדרי ההפרדה
- עמידה ביעדי המיחזור שנקבעו בחוק
- הציבור מפריד את הפסולת במקור ללא תמורה ישירה

חוק האריזות – תמונת מצב עדכנית

**74 % מהרשויות
המקומיות התקשרו עם
הגוף המוכר**

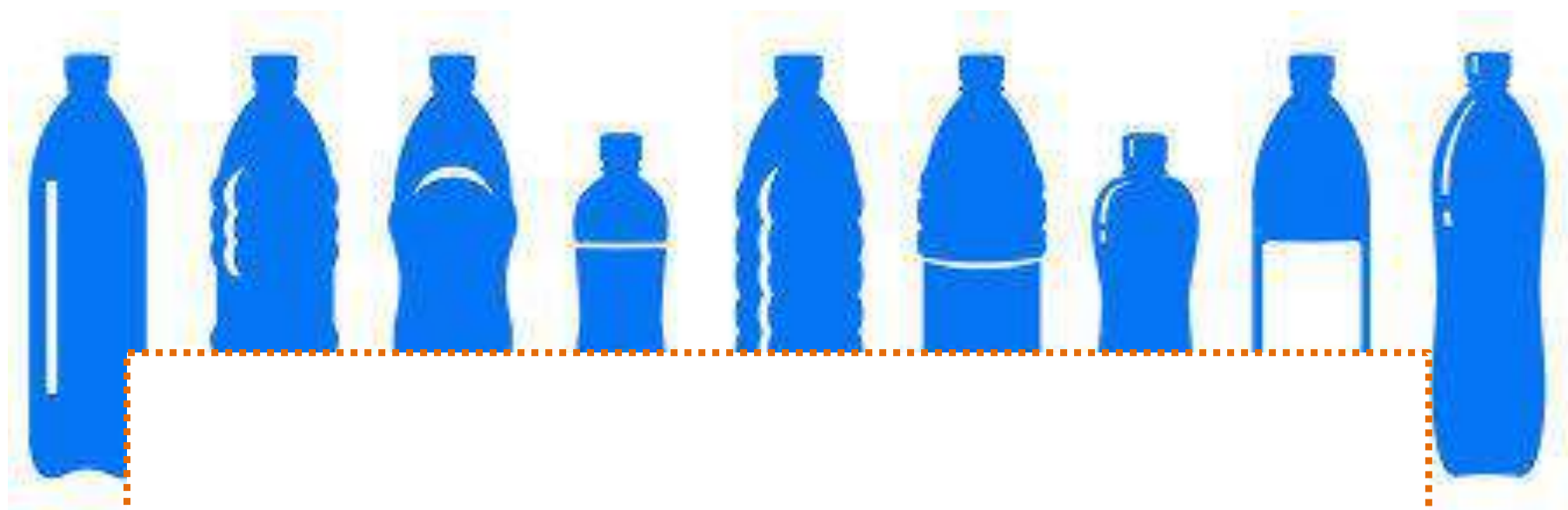

**עמידה
ביעדי המיחזור**

**40 % מהיצרנים
התקשרו עם הגוף
המוכר**

**הצפי לשנה הבאה - הרחבת תשתית ההפרדה
במקור לכל הרשויות המקומיות
התקשרות יצרנים נוספים עם גוף מוכר**

חוק הפיקדון **Vs.** חוק האריזות

השוואת מיחזור מיכל משקה קטן

עלות: 0.68 אג'
איסוף: השלכת
המיכל בקרבת הבית

עלות: 30 אג' + 1.8 אג'
איסוף: מצריך החזרה
לנקודות איסוף

**עלות חוק הפיקדון לצרכן הינה פי 50
בהשוואה לחוק האריזות**

השוואת מיחזור מיכל משקה גדול

עלות: 1.1 אג'
איסוף: השלכת
המיכל בקרבת הבית

עלות: 30 אג' + 2.2 אג'
איסוף: מצריך החזרה
לנקודות איסוף

**עלות חוק הפיקדון לצרכן הינה פי 30
בהשוואה לחוק האריזות**

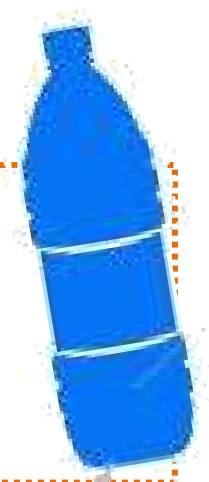
התיקון הנדרש לחוק הפיקדון

- מנגנון גוף מוכר
 - הסדרת השוק
 - הסדרת הדיווחים
- התייחסות לחומר ומשקל
 - מבטא אחריות יצרנים
 - שימוש בחומרים סביבתיים והפחתת פסולת

מנגנון זהה לחוק האריזות

דרך הפעולה המוצעת הכללת מיכלי המשקה תחת חוק האריזות

מיכלי משקה גדולים
■ מחיקתם מחוק הפיקדון

מיכלי משקה קטנים
■ ביטול הדרגתי של חוק הפיקדון,
לפי סוגי החומר

הסיכונים האפשריים

- חשש ללכלוך רשות הרבים במיכלי משקה קטנים
- בשלב הראשון תתכן ירידה באחוזי המיחזור
- התנגדות למהלך של בעלי ענין

היתרונות הצפויים

- יצירת מסה קריטית של פסולת אריזות ליצירת תשתיות מתקדמות לטיפול (פלסטיק וזכוכית)
- שיקום אמון הציבור במיחזור "נקי" ללא טרמפיסטים
- ניהול חומרים אחד תחת המשרד להגנת הסביבה

תודה ☺